

Stichting In de Vrijheid Rehab

JAARVESLAG 2017

-Missie en Visie, -Kerngegevens, -Grondslag, -Inleiding, Zorginhoud, -Kernprestaties en team, -Maatschappelijk ondernemen, -Bestuur, Toezicht, Cliëntenraad en Medezeggenschap, -Beleid en Financiën, - Public Relations, -DrugsPreventie en andere activiteiten.

-ISO9001 kwaliteitslabel -SBB off. Leerbedrijf -WTZi Rijkstoelating Begeleiding -Lid CKZ: Corporatie Zorginstellingen Zeeland -Lid ISAAC int.org.chr.rehab.

Voor u ligt het jaarverslag over het verslagjaar 2017 van Stichting In de Vrijheid te Wemeldinge in Zeeland.

Visie:

Oprichters van Stichting In de Vrijheid hebben lang met verslavingsproblematiek geworsteld en uiteindelijk door Gods genade daar uit gekomen. Onze samenleving produceert om velerlei redenen relatief veel mensen met levensbedreigende problematiek. Om een bepaalde groep hiervan een steun te zijn in hun worsteling hier uit te komen, recidive te doorbreken en een zinvol bestaan op te bouwen, is Stichting In de Vrijheid in 1991 opgericht. Sindsdien zijn honderden mensen verder geholpen. Velen hebben een leven kunnen opzetten waar zij genoeg voldoening uit halen voor zichzelf en indirect een constructieve bijlage te leveren aan onze samenleving. De sociale- en maatschappelijke schade wordt hierdoor omgezet in een win win situatie voor zowel de cliënt als wel de maatschappij en samenleving.

Voorkomen is beter... in het kader van voorkomen ligt het in de visie preventiewerk te verrichten op diverse levensgebieden. Drugspreventie is daarbij speerpunt.

Kerngegevens:

Stichting In de Vrijheid, Prinses Beatrixweg 8, 4424AC te Wemeldinge, Contact tel: 0651545275 Remko Jorritsma.

Kerntaken:

Residentiele Opvangcapaciteit van 21 bedden. Uitbreiding is gepland.

Beschermde woonvorm 21 bedden voor kort of langer verblijf voor mannen (tussen 16 en 61 jaar) die Structurering, Socialisering, Dagbesteding/Begeleiding Groep, Begeleiding Individueel en/of abstinentie van middelen van node hebben. Psycho-sociale zorg. Mede TimeOut, dit is kort verblijf om diverse redenen. De zorg wordt verleend alleen aan mannen.**Straathoekwerk** wekelijks activiteiten in dit kader.

PreventieWerk een ploeg van 9 ervaringsdeskundigen die reeds succesvol gere-integreerd zijn.

KvK no: 41156891, infovrij@gmail.com, www.indevrijheid.com

ISO9001 Kwaliteitslabel wordt gevoerd. Kwaliteitsbewaking door externe audits.

Lid CKZ, Corporatie van Kleinschalige zorginstellingen Zeeland waar ongeveer 45 zorginstellingen gezamenlijk gemeenschappelijke belangen behartigen. Dit nav Zorgkwaliteit, WMO en PGB financiering en contracten met relevante partijen.

WTZi Overheids toelating zorginstelling functie: Begeleiding/verantwoording Ministerie van VWS

Stagiaires.

I.d.Vr. is officieel **BBS Leerbedrijf**. In 2016 waren er twee stagiaires. Ook voor 2017 zijn er reeds aanmeldingen van stagiaires binnen. Hierbij zitten cliënten die vanuit het programma doorstromen naar MBO opleidingen. Dit is vrij uniek in de zorg en geeft mee dat het gevoerde programma expliciet ontwikkelings- en op herintrede gericht is.

Grondslag.

De stichting baseert het werk op Bijbelse opdracht tot zorg. Jacobus 1:17: Zuivere godsdienst is ZORG voor wees (sociale indicatie) en weduw en uzelf rein (clean) te bewaren. De stichting ziet hier met name drugs- en alcoholverslaafden in. Het evangelie van Jezus Christus (Hand.26:19) wordt gezien als kracht tot redding en kracht om abstinentie van middelen te kunnen handhaven.

Inleiding.

Er is in de werkwijze/methodiek niet veel veranderd dan dat er een specifiek In de Vrijheid Lesboek is vervaardigd waarin de educatie is samengebundeld. Verder mochten we ook in 2017 mochten wij, door Gods genade, weer tientallen mensen helpen. Sommigen om welke reden dan ook de draad op te pakken en daar een andere plek voor nodig hadden dan thuis. Zij vonden daarbij bescherming, educatie, een groep om gezelschap en socialisering en een mooie landelijke omgeving. Anderen kwamen om uit de greep te komen van zelfdestructief gedrag. Een aantal cliënten zijn gezond doorgestroomd naar de maatschappij. Diversen vonden hun weg naar vervolgpvang, een baan, scholing en/of verbintenis met familie, een kerk en/of anderszins sociaal verband.. Een doel voor alle inspanning is behaald: mensen afleveren die zodanig op diverse levensgebieden zelfredzaamheid hebben ontwikkeld dat zij weer constructief in de samenleving konden gaan functioneren. Vaak mochten we ouders en/of verzorgers van deze cliënten blij zien worden door de succes van hun relatie. Dat is waar we goed in zijn, mensen helpen bij het opnieuw op de rail zetten van hun leven. Een enorme

inzet is gegeven door de teamleden. De inzet die en dit werk vergt wordt vaak onderschat. Er wordt concreet gemerkt dat de hemelse Vader zorgt voor hetgeen nodig is.

Dank ook aan de donateurs die mede het een en ander mogelijk maken.

Helaas zijn er ook cliënten die terugvallen en/of recidiveren. Zij krijgen echter altijd een nieuwe kans als zij daar om vragen. Ook werden er mensen doorverwezen naar zorginstellingen die meer gespecialiseerd waren in de doelen die zorgvragers stelden. Deze functie is mede een belangrijk onderdeel van de zorg. Tevens doorstromingen vanuit I.d.Vr. naar een vervolg zorgtraject.

Zorginhoud.

Het residentieel zorgtraject dat I.d.Vr. op Begeleidingsniveau aanbiedt, bestaat uit vijf pijlers:

1. Een drugs en alcoholvrije locatie waar mensen vrijwillig voor kiezen in het kader van hun zorgvraag en ontwikkelingswensen. Dit is in eerste instantie een Verslavingsvrije status verwerven en leren te handhaven.
2. Educatie. Via een (op delen) zelfontwikkeld lesboek worden alle relevante zaken klassikaal behandeld. Basis hiervan is het GPSFM levensgebieden model. Een InDeVrijheid lesboek is dit jaar ontwikkeld.
3. Structurering (tijden en regelmaat) doordat cliënten zich vrijwillig verbinden aan een vast programmapatroon.
4. Socialisering. Het ontwikkelen van een sociaal en maatschappelijk aanvaardbaar gedragsniveau middels deelname aan het begeleiding, groepsdynamische proces en educatie in deze.
5. Lichaams- en omgeving hygiëne op voldoende niveau te handhaven.
6. Re-integreren. Hulptraject terug de samenleving en maatschappij in.
7. Last but not least. In de Vrijheid Rehab heeft een christelijke grondslag en onderwijst basics uitgaande van het 1^e gebod, heb God lief boven alles en de naaste gelijk jezelf.

Clientprofiel: Mannen die even op een andere plek dan thuis zaken op een rijtje willen zetten maar daarbij ook enige zorg en een relevant programma willen hebben. Mannen met psychosociale en of identiteitsproblematiek mede mannen die willen leren abtinent van middelen te blijven. De cliënten van Stichting In de Vrijheid worstelen met psychosociale/maatschappelijke problemen. Een aantal van hen ontwikkelden gedragsproblematiek, psychische stress en lichamelijke klachten. Daarbij ontstaan vaak schulden, sociale breuken en/of komen zij in detentie terecht met vaak ernstige sociale en maatschappij schade. Deze problemen zijn zodanig ernstig, dat onze cliënten tot inzicht zijn gekomen specifieke begeleiding nodig te hebben. Zij laten zich vrijwillig in het programma van I.d.Vr. opnemen. Enkele voorbeelden van doelen kunnen zijn: De verslavingsvrije status leren handhaven, een sociaal en maatschappelijk aanvaardbaar gedragsniveau/zelfredzaamheidsniveau te ontwikkelen. Relaties te herstellen en stressfactoren en recidive te voorkomen. Een alternatief gedragsrepertoire te ontwikkelen, Inspiratie op te doen en zingeving te vatten. Voor een aantal geldt dat zij spirituele visie op liefde tot God, de naaste en zichzelf via genade en eeuwigheidsperspectieven verdiepen. I.d.Vr. heeft een christelijke achtergrond maar is niet aangesloten bij een specifieke geloofsgehoofdschap of richting. Cliënten zij vrij om hierin eigen keuzen te maken.

Uitsluitingsbeleid. Contra-Indicaties: mensen met een DD indicatie en mensen die detox nodig hebben vanwege te verwachten zware fysieke ontwenningssverschijnselen en mensen die zware psychotrope medicatie gebruiken en daar specifieke zorg bij nodig hebben.

Visie voor uitbreiding van het cliëntprofiel is geformuleerd. De locatie wordt ook opengesteld voor mensen die geen verslavingsproblematiek hebben maar door de individualisering in de samenleving zichzelf te alleen vinden staan. Ze zoeken een leefgroep waar ze een tijd kunnen verblijven om naast het werk dat ze in de maatschappij doen een 'thuis' te hebben waar ze een positieve sociale setting

treffen maar ook hun talenten kunnen inzetten tot het algemeen nut van de doelstellingen van de stichting. Dit wordt in de praktijk de B groep genoemd.

Sinds 2013 hebben we de zgn. TimeOut optie voor mensen die een korte zorgperiode willen. Ook jeugdigen kunnen daar gebruik van maken wat in de praktijk ook gebeurd is. TimeOut kan een verblijfsduur inhouden van 1 week tot zo lang men denkt nodig te hebben. De bal ligt wat dat betreft bij de cliënt. Er zijn cliënten die werken, school of ander maatschappelijke verplichtingen hebben en niet een lange periode van huis weg kunnen of willen. Voor mensen die een vooroordeel hebben over residentiële zorgtrajecten is ook dit gebleken. Deze gasten betalen uit eigen middelen de zorg. Die staat nu op 21 euro p.d. incl. eigen kamer en maaltijden.

Het **Aanmeldingsniveau** is ten opzichte van 2015 verbeterd. De bezettingsgraat was 85%. Het verloop van cliënten dat ontevreden afhaakt is voor deze zorgvorm erg laag. Cliënten die er eenmaal zijn, blijven ook de gehele periode of een langere periode. Dit is een goede indicatie op de positieve cohesie die door het zorgteam gecreëerd wordt. Dit is ook een speerpunt voor het beleid op dit vlak. Er is een interne zorgplanevaluaties met cliënten geeft hier ook blijk van.

De PR activiteiten en zouden een impuls moeten krijgen. Ook is er wellicht een verminderde motivatie van mensen om zichzelf in een residentieel zorgtraject te laten opnemen. Het een en ander zou uitgezocht moeten worden.

Er zijn ook (gehonoreerde) zorgaanvragen uit België. Zij financieren dat meestal via een uitkerende instantie waarvan zij goedkeuring krijgen. Het lage tarief is dan van kracht: 21 euro per dag all in.

Kernprestaties team.

Vrijwilligers en Stagiaires over het algemeen gediplomeerde mensen die op idealistische (geloofs- overtuiging) de accommodatie controleren en de structuur vorm geven. Flexwerkers (ZZP ers) geven op verzoek van cliënten specifieke begeleiding. De omzet is dus beperkt. I.d.Vr. overweegt in 2016 (indien de financiën het toelaten) gekwalificeerde mensen in dienst te nemen, om de geleverde zorg structureel uit te breiden en te versterken. Tot nu toe doet 1 fulltimer ondersteund door flexwerkers begeleidende taken. In 2016 is er een verpleegkundige aangetrokken die eens per week met cliënten die medicijnen slikken een spreekuur houdt. Hier kan door cliënten op vrijwillige basis gebruik gemaakt worden om advies en gesprek op dit punt. De adviezen van de huisarts blijft uiteraard bindend.

Zorgfinanciering.

Alle aanvragen voor wmo voor cliënten van I.d.Vr. werden gehonoreerd. De tarieven zijn relatief laag met het oog op de exploitatiekosten van een residentieel opvanghuis. Het is daarom goed te ervaren dat de toeleiding naar wmo financiering soepel verloopt. De rehab wordt grotendeels gedekt via deze financiering. Voor de maatschappij is onze 24x7 Rehab wel erg goedkoop in vergelijking met instellingen die een ZIN contract hebben met het zorgkantoor, maar we doen het ervoor.

Er wordt samengewerkt met het CKZ in deze. De aanvraag voor Beschermd Wonen financiering is nog steeds niet gelukt. Hier is de CKZ wel in aangenomen maar onze aanvraag voor 2 bedden is dus nog niet gehonoreerd. Onterecht in onze optiek maar een nieuwe oriëntatie loopt voor 2019.

Deskundigheidsbevordering teamoverleg en dossiervorming. In het verslagjaar wordt kennis en ervaring gedeeld binnen het team tijdens de wekelijkse teammeetings. Alle teamleden zijn aangeslo-

ten op de TeamApp en ontvangen en responderen op hun mobiel via deze whatsapp groep zodat alle teamleden direct op de hoogte gebracht worden van actuele en relevante zaken de opvang aangaande. Maar naast dit wordt op deze app ook motieven en adviezen, kennis en/of ervaringen uitgewisseld. Het is dus een nieuwe manier van deskundigheidsbevordering.

Teamleden worden gestimuleerd relevante lectuur te lezen. Er is een kadermeeting geweest in dit kader. Van cliënten die een lang en gefinancierd traject doen, worden zorgplannen gemaakt. (ISO9001 niveau) Zorgplan evaluaties worden uitgevoerd. Via de CKZ zijn er af en toe studie avonden waarin diverse thema's behandeld worden. Er is aan minimaal 1 seminar deelgenomen. Verder zijn er teamleden die een vca gedaan hebben.

Maatschappelijk ondernemen.

Het werk is ingebed in een **samenwerking met relevante zorg- en maatschappelijke instellingen**. Een vorm van officieuze ketenzorg draagt bij aan efficiëntie en het bereiken van de doelen die de cliënten stellen. Er is een intensieve samenwerking met de lokale huisarts. Er wordt regelmatig een beroep gedaan via de reguliere professie. Cliënten kunnen via de huisarts doorverwijzingen verkrijgen. De verantwoordelijkheid van de logistiek en andere zaken hieromtrent ligt bij de cliënt zelf. Verder werkt In de Vrijheid Opvang samen met instanties als het CIZ, de Reclassering, andere instellingen in de zorg, mede Politie en Justitie in zake uitvoering van taakstraffen en organisaties die zich specifiek bezighouden met re-integratie. Het CKZ lidmaatschap vervult een functie in doorverwijzing en zorgfinanciering en administratie daarvan. Ook organiseert het CKZ relevante seminars die kunnen worden bijgewoond. Op het gebied van Privacy wetgeving is er nieuwe wetgeving er wordt samen met CKZ aan gewerkt om hieraan te voldoen.

Lokale economie. Het is evident dat de lokale economie gebaat is bij het bestaan van I.d.Vr. omdat het overgrote deel van de inkomsten direct aldaar besteed wordt.

Er is minimaal 1 keer per jaar contact met **Gemeente Kapelle** alwaar I.d.Vr. zetelt. Dit overleg gaat over interactie met de omwonenden en uitkeringen. Mede de gebruiksvergunning en Sportzaal gebruik. Dit contact is altijd constructief. Er is een afspraak ivm de zak en kleedgeld regeling die enkele cliënten die langdurig verblijven ontvangen wanneer zij geen eigen inkomsten kunnen genereren. I.d.Vr. probeert cliënten te stimuleren zo veel mogelijk ook zelf inkomen door werk te laten genereren maar het is niet altijd even gemakkelijk een werkgever te vinden.

Stichting In de Vrijheid zamelt metaal in voor een stukje sponsoring van het betonproject en andere dingen. Het metaal gaat naar Recycling bedrijf Huijgens uit Kapelle.

Er is tevens contact met de Wijkpolitie in zake incidenten en de correcte afhandeling daarvan. Er wordt een incidentenregister bijgehouden. Het betrof in 2017 meer lichamelijke incidenten zoals enkels verzwikken etc. Er zijn in 2017 nagenoeg geen klachten binnengekomen in zake overlast in de woonwijk en Wemeldingen als dorp.

Bestuur, Toezicht, Cliëntenraad en Medezeggenschap.

Het Bestuur bestaat uit 3 mensen. Streven is een vierde bestuurslid te werven. Het bestuur vergaderde 2 keer in 2017. Het een en ander wordt in notulen vast gelegd.

I.d.Vr is Lid CKZ. (Corporatie Kleinschalige Zorgondernemingen Zeeland) Dit zijn meer dan 40 kleine zorginstellingen die gezamenlijk middels de CKZ optrekken en overleggen om klaar te zijn voor 2015 om mee te dingen omtrent WMO bestedingen door de Gemeenten die diverse taken van de over-

heid overnemen.

De CKZ is actief om de zorginstellingen die lid zijn op de kaart te zetten bij de Gemeenten.

Kwaliteitslabel ISO9001 voor zorginstellingen. In 2016 is er weer hard gewerkt om dit label te handhaven wat ook gelukt is. Er is mede een deskundige vrijwilliger die meehelpt het een en ander op peil te houden. Het label is breed: van dossiervorming, brandveiligheid tot hygiëne codes etc. Alles is in kaart gebracht en op peil. Tevens zijn er vrijwilligers die door de stichting het BHV hebben gehaald. Cliënten die bepaalde taken uitvoeren bijv. in tijdens corveetaken, krijgen instructies om te voldoen aan div. eisen. Bijvoorbeeld het plaatsen van waarschuwingspanelen voor gladde vloeren na het dweilen, etc.

De administratieve processen rond cliëntenadministratie, productieregistratie en financiële administratie zijn verbeterd door de ISO 9001.

Toezicht.

Het ISO9001 voert jaarlijks audits uit om toe te zien op de handhaving van de kwaliteitsnormen. Dit is een zeer uitgebreid programma over alle aspecten van de zorginstelling.

Stagiaires.

I.d.Vr. is **BBS off. Leerbedrijf** voor stagiaires die diverse relevante opleidingen doen. In het schooljaar 2016-2017 hadden we 2 stagiaires.

Cliëntenraad en Medezeggenschap.

Er is een **interne en externe Cliëntenraad** en Medezeggenschap optie voor cliënten om gebruik van te maken. Ten eerste: het **intern klachtenprotocol** dat op een papier voor alle cliënten zichtbaar aan de kantoorwand hangt. Dit houdt in hoe een cliënten een schriftelijke klacht kan indienen bij teamleden, projectleider of bestuur.

De interne cliëntenraad bestaat uit 1 cliënt, die zich hiervoor vrijwillig heeft opgegeven. Eveneens door de geringe omvang van de zorgorganisatie wordt de stem van elke cliënt gehoord. Mede zijn er regelmatig evaluatie gesprekken met de cliëntgroep waarin men alles wat men wil kan ventileren. Ook vragen stellen en voorstellen doen ten aanzien van het zorgsysteem of personen. Dit kan dus ook uitgevoerd worden, al dan niet anoniem, via de Cliëntenraad en/of klachten Protocollen.

Ten tweede staat zichtbaar aan de kantoorwand voor alle cliënten zichtbaar het klachtenprotocol van de externe klachtencommissie. De **externe klachtencommissie** is een onderdeel van de CKZ en wordt bemand door diverse leden van de CKZ die elkaar dus controleren.

Een cliënt kan daar schriftelijk of telefonisch een klacht indienen over I.d.Vr.

Er zijn in 2014 geen klachten ingediend.

Het ISO9001 kwaliteitslabel omvat ook de controle op het bestaan en het functioneren van de Medezeggenschap en Klachten Protocollen.

Beleid en Financiën.

Cliënt Beleid rond omgang, regelgeving, afspraken, financiën, doelstellingen, verplichtingen, verantwoordingen, beperkingen en vrijheden etc tussen de instelling en cliënten is: dat dit allemaal helder geïnformeerd wordt en op papier vastgelegd en ondertekend is door zowel cliënt als I.d.Vr.

Financiën.

I.d.Vr. heeft een AWBZ toelating voor Begeleiding maar heeft **geen** zorgcontract met het Zorgkantoor

en geeft dus geen zorg in de vorm van ZIN.

In 2017 bestonden de inkomsten van I.d.Vr. uit eigen bijdragen van cliënten, wmo en donaties. De omzet is zeer beperkt en het resultaat laat zien dat het positief resultaat iets groter is dan in 2016. Dit is een teken dat de jaren van een negatief resultaat echt achter ons ligt. De reserves konden weer enigszins aangezuiverd worden. Dit ondanks dat er redelijk wat geld in onderhoud van het gebouw is gaan zitten. Beleid is om in 2018 wederom te komen tot een positief resultaat. Helaas zien we dat het donatieniveau nog steeds niet echt verbetert. Ook de hulp van kerken is heel beperkt. Er moet dus ingezet worden op PR en mogelijkheden gezocht worden om het inkomstenniveau te verhogen. Dit mede omdat het gebouw van de opvang onderhoud nodig heeft. Dak en andere zaken, zoals de schuren en de gevels moeten aangepakt worden.

Kas verkeer inzake levensmiddelen etc. verloopt hoofdzakelijk via pinbetalingen. De cashflow is tot een aanvaardbaar minimum beperkt. De geldstromen zijn grotendeels dus bancair te volgen, controleren, te beoordelen en te categoriseren in posten.

In 2018 wordt er wederom een Jaarrekening gemaakt door dhr Martin Beker Administratieve Services.

Public Relations.

PR. Er zijn 2 nieuwsbrieven uitgegeven. Dit blijkt te weinig want het donatieniveau is nog steeds relatief laag. Het is niet echt gelukt meer PR werk uit te voeren omdat het ontbreekt aan mankracht die dit wil/kan doen of organiseren.

Er kan meer gedaan worden. O.a. een open dag en stands op relevante manifestaties.

Spreekbeurten en presentaties. Dit gebied is op hetzelfde niveau gebleven als voorgaande jaren. De vraag is echter relatief laag. Ook hier geldt pro-actief zijn is oogsten. Er is geprobeerd vrijwilligers voor PR te vinden maar dat blijkt in de praktijk moeizaam.

Wellicht is een professionele inhuurkracht een weg. Een oriëntatie hierop zou goed zijn.

Drugspreventie en andere activiteiten.

Het **drugspreventieteam** is in 2017 is uitgebreid. Dit zijn allemaal ex cliënten van I.d.Vr. maar die inmiddels hun sporen verdiend hebben. De meeste zijn getrouwd, hebben kinderen en verwerven door werk hun eigen broodwinning. De uitbreiding is een nieuwe impuls en de interactie tussen deze teamleden is hartverwarmend. Zij houden ook elkaar scherp en geven een uitbreiding aan hun sociaal netwerk. Helaas hebben veel teamleden het erg druk en kunnen dus niet altijd het werk uitvoeren. Door een personeelslid vrij te zetten en de inzet van cliënten van de opvang, kan er toch veel gedaan worden. Er zijn nu ook PP programma's voor Game- en Gokverslaving.

Er zijn weer vele presentaties gegeven op scholen en jeugdgroepen. Het drugspreventieprogramma bestaat uit: Een film, een lesbrief, een getuigenis van een ex-verslaafde en tijd voor interactie met de groep.

Ook gevangenis waar vorig jaar een vraag voor preventiewerk vandaan kwam is dit jaar opnieuw een vraag gekomen en ingevuld. Er wordt dus structureel presentaties en lessen gegeven. Door mede de ervaringsdeskundigheid en het eigen succesverhaal slaat het goed aan bij de doelgroepen.

De folder: 'Softdrugs bestaan niet' wordt beschikbaar gesteld voor allen die hem hebben willen of actie ondernemen hiertoe.

Het **straathoekwerk** is wel uitgevoerd het eerste deel van het jaar maar in de zomer is de bus stil komen te staan. De carrosserie van de bus is verslechterd en het was niet meer verantwoord om er de weg mee op te gaan. De bus is verkocht. We hopen een andere bus te verwerven om het straat-hoekwerk weer een impuls te geven.

BetonProject. Ook in 2017 is het zgn. BetonProject uitgevoerd. 3 keer is er een cliëntgroep naar Oekraïne geweest om dit uit te voeren. Cliënten zijn tijdens het Betonproject zelf hulverleners, dan wel in de Armeezorg. Zij vervaardigen, ism een lokale organisatie en mfwCare, betonobjecten om krotwoningen op te knappen van de allerarmsten van Europa. Dit gebeurt met beton, vandaar de naam. Beton over de lemen vloer: weg vocht, ongedierte en oneffenheid. Verder lekke daken dichten, veranda's en fundamenteën etc. Doordat cliënten deze armen helpen worden zij zelf significant karakterologisch gevormd. Het wordt altijd als zeer positief en levensvisie-veranderend ervaren door de cliënten. De aandacht zal meer en meer uitgaan naar de Oekraïne omdat de armoede in dit land groter is dan in Roemenië, dat inmiddels redelijk ontwikkeld is. Door de oorlog in Oekraïne en mede andere economische redenen is de nood en armoede toegenomen. Hier en der worden mannen door de overheid gerekruteerd om te dienen in het leger en in het oosten te vechten. Vrouwen en kinderen blijven verweesd achter. In 2017 ongeveer 75 BetonObjecten vervaardigd.

Namens Bestuur en Team.

Dank voor het lezen van dit verslag.